

**รายงานสรุปผลการประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงานของบุคลากร
คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช**

ONE PAGE INFORMATION

เกร็ดความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นให้มีประสิทธิภาพ

การใช้แบบสอบถามถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในงานวิจัยเชิงสำรวจ เนื่องจากสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็ว และประหยัดทรัพยากร ทั้งในด้านเวลาและค่าใช้จ่าย หัวข้อที่ได้อบรมมีดังนี้

๑. คุณลักษณะเจตคติในการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วัตถุประสงค์ทางการศึกษาโดยใช้หลักการของ Bloom's Taxonomy แบ่งออกเป็น ๓ ด้านหลัก: Cognitive domain: ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถทางสติปัญญา Psychomotor domain: ทักษะด้านการเคลื่อนไหวของร่างกาย Affective domain: เจตคติ อารมณ์ ความรู้สึก คุณธรรม จริยธรรม โดยผู้บรรยายได้เน้นเรื่อง เจตคติ ในการวัดนั้นต้องสร้างข้อคำถามให้เหมาะสม เนื่องจากเจตคติ เป็น ๑ ในเป้าหมายทางการศึกษา เป็นข้อมูลสำคัญในการทำนาย ควบคุม ติดตาม ตัดสิน คุณภาพของหลักสูตรหรือโครงการ กิจกรรมการศึกษา เป็นตัวแปรที่พบบ่อยและสำคัญในงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถาม (แบบสังเกต) ซึ่งตัวแปรคุณลักษณะด้านเจตคติที่นิยมใช้แบบสอบถาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักศึกษา การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) และประสบการณ์ของผู้ใช้(UX: User Experience)
๒. การนิยาม องค์ประกอบและกำหนดมาตรวัดเจตคติ ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามเจตคติ ประกอบด้วย ๑๐ ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่: ๑) กำหนดตัวแปร ๒) ทบทวนเครื่องมือที่มีอยู่แล้ว ๓) เลือกรูปแบบ ๔) เขียนข้อคำถาม ๕) ให้เพื่อนร่วมงานตรวจสอบ ๖) แก้ไขรายการคำถาม ๗) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Logical validity) ๘) ทดลองใช้ ๙) วิเคราะห์ทางสถิติ ๑๐) คัดเลือกและปรับปรุงแบบสอบถาม
๓. การสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ต้องอิงมาจากการออกแบบนิยามเชิงปฏิบัติการ หลักการเขียนแบบสอบถามที่ดีได้แก่ ๑) เขียนคำชี้แจงให้ดึงดูดใจ ๒) อธิบายจุดประสงค์ของงานวิจัย ๓) สร้างความไว้วางใจ ๔) กระตุ้นความสนใจในการตอบ (เช่น ระยะเวลาไม่เกิน ๑๕ นาที) ๕) เขียนคำถามให้เหมาะสมตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการ ๖) ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ตามพื้นฐานผู้ตอบ ๗) เลี่ยงคำถามซ้อน คำถามนำ และคำถามไวต่อความรู้สึก ๘) ถามเพียงประเด็นเดียวต่อหนึ่งข้อ ๙) แสดงเงื่อนไขก่อนคำถามหลัก
๔. Validity of Questionnaire ความเที่ยงหมายถึง หลักฐานที่แสดงถึงความถูกต้องในการวัดตัวแปรที่สนใจ สะท้อนสภาพที่แท้จริงของสิ่งที่ต้องการวัด และสอดคล้องกับทฤษฎีหรือแนวคิดที่สนใจศึกษา ช่วยสะท้อนความเป็นจริงของสิ่งที่ต้องการศึกษา ช่วยให้นักวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ช่วยลดข้อผิดพลาดในการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะช่วยป้องกันการแปลผลที่ผิดพลาด ประเภทของ validity มี ๓ ประเภทคือ ๑) Content Validity (ความตรงเชิงเนื้อหา) ๒. Construct Validity (ความตรงเชิงโครงสร้าง) ๓) Criterion Validity (ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์) มี ๒ วิธีคือ CVI เหมาะกับวิจัยทางสุขภาพ และ IOC การพิจารณาเลือกผู้ทรงฯ มีตั้งแต่ ๒-๒๐ คน แต่ถ้ามีอย่างน้อย ๕ คน เพื่อให้สามารถควบคุม chance agreement ทำให้ผลการพิจารณามีนัยสำคัญได้ (Lynn, ๑๙๘๖)

สรุป

กิจกรรมฝึกปฏิบัติ ๑ : เลือกใช้หรือสร้างใหม่ ให้พิจารณาว่าแบบสอบถามที่มีอยู่ตอบครบทุกองค์ประกอบของงานเราหรือไม่ ถ้าไม่ครบให้เลือกมาบางข้อได้ และสร้างข้อคำถามใหม่ให้ตรงกับค่านิยามเชิงปฏิบัติการ

กิจกรรมฝึกปฏิบัติ ๒ : Validity of Questionnaire ให้พิจารณาข้อคำถามแต่ละกลุ่มสร้างขึ้นว่าเหมาะสมหรือไม่ การใช้คำในการเขียนต้องเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง อ่านเข้าใจง่าย กระชับ คำที่ใกล้เคียงหรือคำที่ความหมายเหมือนกันใช้แทนกันได้หรือไม่ คำใดที่เป็นคำถามเชิงเจตคติหรือแสดงออกถึงพฤติกรรม ข้อเสนอแนะจากผู้บรรยาย การเลือกผู้ทรงฯ ควรเลือกคนที่เชี่ยวชาญงานในระดับที่สูงกว่าหรือเท่ากับผู้วิจัย และควรมีผู้เชี่ยวชาญเรื่องการพัฒนาเครื่องมือจะทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เมื่อวันที่๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๘.....เสนอโดย นางสาวภัทราภรณ์ ศรีพรมมา